



Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande gällande promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område

Er beteckning: KN2025/00591

Sammanfattning

- Länsstyrelsen tillstyrker förslag om att en statlig tillsynsmyndighet ska kunna överta ansvar för tillsyn från en kommun som begär det. Länsstyrelsen kommenterar avgränsning av en sådan överlåtelse som utvecklas närmare i yttrandet.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslag om att regeringen ska kunna meddela föreskrifter om kommuners genomförande av tillsyn och kontroll. Länsstyrelsen kommenterar bestämmelsen "genomföra" som utvecklas närmare i yttrandet.
- Länsstyrelsen har inga invändningar gällande förslag i avsnitt 5. Länsstyrelsen lyfter fram en synpunkt för tillsynsvägledning.
- Länsstyrelsen tillstyrker förslag i avsnitt 7.
- Länsstyrelsen instämmer i att finansiering behöver ses över vid överlåtelse av tillsynsansvar från en kommun till statlig myndighet.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser det är svårt att få ett helhetsperspektiv över konsekvenserna då förslag på eventuella kopplade föreskrifter samt författningskommentar till ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13) och förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken saknas i promemorian.

4. En statlig myndighet ska kunna överta ansvar för tillsyn från en kommun som begär det

Avsnitt 4.2 - En statlig myndighet bör kunna ta över tillsynsuppgifter från en kommun

Länsstyrelsen avgränsar sitt yttrande till överlåtelse som berör den egna verksamheten.

Länsstyrelsen ser det som positivt med en lagändring som möjliggör flexibilitet i tillsynsansvaret. Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men vill framföra följande synpunkter.

Det är viktigt att överlåtelse görs med inriktning på undantagsfall och tillämpas restriktivt. Överlåtelse bör ske utifrån ett långsiktigt perspektiv som är till gagn för samtliga parter. Ett kortsiktigt tänk i detta avseende bedöms kunna ge upphov till ett flertal konsekvenser. Som exempel anges administrativ börda för kommunal och statlig myndighet, ineffektiv tillsyn och svårigheter för företag att veta vart de ska vända sig för ärenden och tillsynsfrågor.

Länsstyrelsen anser att det även vore positivt om det ges möjlighet att kunna överlåta tillsyn inom ett väl avgränsat geografiskt område, såsom ett verksamhetsområde eller inom skyddsobjektsgräns.

Länsstyrelsen anser att överlåtelse av tillsyn från en kommunal till statlig tillsynsmyndighet ska begränsas till miljöfarliga verksamheter och föroreningsskador.

Avsnitt 4.3 - I vissa fall ska regeringen pröva frågan om övertagande om tillsynsansvar

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Avsnitt 4.4 – Den statliga tillsynsmyndigheten bör kunna återlämna tillsynen till kommunen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Avsnitt 4.5 – Överlåtelse, övertagande och återlämnande av tillsyn bör inte vara möjligt för kontroll enligt EU:s kontrollförfordningar

Länsstyrelsen har inga invändningar till förslaget.

Avsnitt 4.6 - Länsstyrelsen ska i vissa fall kunna överta en kommuns tillsynsansvar

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget sista stycke om reglering av återlämnade av tillsyn som länsstyrelsen har tagit över från en kommun.

Länsstyrelsen anser att det är svårt att avgöra om det finns en särskiljning mellan det tillsynsansvar som beskrivs i första och andra stycket sett i relation till det som avhandlas i avsnitt 4.2. Särskilt då författningskommentar för förslag till ändring i miljötillsynsförordningen inte finns med i remissen. Länsstyrelsens uppfattningen att samtliga förutsättningar ska vara uppfyllda för att överlåtelse ska vara aktuellt. De förutsättningar för överlåtelse som räknas upp är övergripande men skäliga och tillstyrks. Länsstyrelsen vill samtidigt hänvisa till synpunkter i yttrandets avsnitt 4.2 för ytterligare vad länsstyrelsen anser bör beaktas avseende överlåtelse av tillsynsansvar från kommun till statlig myndighet.

I övrigt vill länsstyrelsen lyfta fram att de exempel på anläggningar som räknas upp som svårt att upprätthålla kompetens (avloppsreningsverk, deponier, bildemonterare och återvinningsanläggningar) får anses vara vanligt förekommande tillsynsobjekt i de flesta kommuner. Sådana anläggningar bör i huvudsak fortsatt ingå i det kommunala ansvaret.

Avsnitt 4.7 – En länsstyrelse som har övertagit tillsynen för ett visst tillsynsobjekt bör ha anslutande ansvar för tillsyn och kontroll

Länsstyrelsen har inga invändningar på förslaget.

I övrigt vill länsstyrelsen lyfta fram en allmän redaktionell notering för sista meningen på sida 39.

5. Kommuner ska kunna utföra ytterligare marknadskontrolluppgifter

Länsstyrelsen har inga invändningar mot förslagen.

Länsstyrelsen vill lyfta fram att den egna erfarenheten av kontroll enligt EU:s marknadskontrollförordning är ytterst begränsad. Marknadskontrollmyndigheterna som själva har operativt tillsynsansvar kan antas ha bättre kännedom om regelverket än länsstyrelserna. Tillsynsvägledning inom det här området bör därför skötas av marknadskontrollmyndigheterna.

6. Regeringen ska kunna meddela föreskrifter om kommuners genomförande av tillsyn och kontroll

Länsstyrelsen anser att det är positivt att sträva efter en enhetlig och effektiv tillsyn inom miljöbalkstillsynen. Att planera och utvärdera utifrån en gemensam grund och förhållningssätt bedöms kunna bidra med detta arbete. Sådant verktyg kan även utgöra diskussionsunderlag för samverkan mellan kommuner.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget men vill framföra följande synpunkt.

När det kommer till bestämmelsen "*genomföra*" anser länsstyrelsen att om det blir alltför stor detaljgrad i föreskrifterna finns det en risk dessa kan inskränka på arbetsområden och resursfördelning som kommunen bedömer är viktiga för att bedriva effektivt tillsynsarbete. Föreskrifterna bör därför vara på en övergripande och allmän nivå.

7. Möjlighet för myndigheter att få kostnadsfria prover och ersättning för analyskostnad

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen.

Förslagen bedöms kunna ge ökad möjlighet till resurser som bidrar med en mer effektiv kontroll enligt EU:s kontrollförfordningar.

9.5 Konsekvenser av förslagen

Konsekvenser för staten

Överlåtelse av tillsynsansvar från en kommun till en statlig tillsynsmyndighet

Länsstyrelsen instämmer att länsstyrelsens möjlighet till att ta ut avgifter för tillsyn över de olika tillsynsobjekten behöver ses över och kompletteras vid överlåtelse av tillsynsansvar från en kommunal till statlig tillsynsmyndighet.

Det är viktigt att det finns samma förutsättningar för finansiering av tillsynen, oavsett om den bedrivs av länsstyrelse eller kommun. Länsstyrelserna bör ha möjlighet att använda både fast avgift och timtaxa. Länsstyrelsen bör få rätt att disponera avgifterna.

10 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

26 kap 3 § b

Länsstyrelsen noterar att författningskommentaren anger, bland annat, att överlåtelse av tillsyn från en kommun till en statlig myndighet kan avse miljö- och hälsoskydd enligt 9 kap miljöbalken och avfallshantering enligt 15 kap miljöbalken. Övertagandet kan även avse tillsyn av verksamheter som kommunen har ansvar för och enligt bestämmelser som har meddelats på förordningsnivå.

Om tanken är att länsstyrelsen ska ha tillsyn över denna typ av verksamheter och avfallshantering borde det beskrivas närmare i promemorian. Bortsett från miljöfarlig verksamhet omfattar 9 kap miljöbalken även särskilda bestämmelser om hälsoskydd. Exempelvis bostäder, allmänna lokaler, anläggningar för grundvattentäkter och viss djurhållning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Stefan Attefall med miljöskyddshandläggare Madelene Krantz Frid som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef för miljöskyddsenheten Ida Lindén, avdelningschef miljöavdelningen Lennart Nordvarg och länsråd Cecilia Magnusson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se